

Regulering bestrijdingsmiddelen

Anne de Vries (Natuur & Milieu, ChemLegal)

**NATUUR
& MILIEU**

Bestrijdingsmiddelen

- Werkzame stof versus eindproduct
- Natriumwaterstofcarbonaat
- Reguliere middelen:
 - Citronellaolie
 - Glyfosaat
 - RIVM: 20% bevat een Zeer Zorgwekkende Stof, 10% een potentiële ZZS
 - 37 toegelaten werkzame stoffen bevatten PFAS
- Candidates for substitution: esfenvaleraat, pendimethalin en cypermethrin
- Biologische middelen
 - Vaak laag-risico middelen. MAAR ook:
 - (soms) Lambda-cyhalothrin
 - Parrafine oliën

Risico's

- Na Malta hoogst aantal kg/hectare
- Unicef: te hoge blootstelling bij 1 op de 12 Nldse kinderen
- RIVM: hogere concentraties in huisstof rondom bollenvelden
- Hiaten in risicobeoordeling: neurotox (o.a. Parkinson), cumulatie
- Correlaties met ziekten zoals Parkinson, kanker en autisme bij kinderen
- Achteruitgang insectenpopulatie

Ruimte voor lokale regelgeving

- Hardnekkig misverstand: alleen het Ctgb gaat over gebruik
- Verordening 1107/2009: lidstaten kunnen uit voorzorg maatregelen treffen als er onzekerheid bestaat over de risico's voor mens, dier of milieu (art. 1 lid 4)
- Holtingerveld-uitspraak: gebruik in en rondom N2000
- Lelieteeelt-zaken: gebruik dichtbij woningen is onrechtmatig
- Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden (2009/128/EG)
 - Verbod in gebieden waar grond- of oppervlaktewater wordt gebruikt voor drinkwater
 - Gebruik minimaliseren in gebieden met kwetsbare groepen
 - Minimaliseren in N2000-gebieden en KRW-beschermde gebieden

Bescherming gezondheid mens en dier, natuur en milieu

Algemene regels voor hele Nederlandse grondgebied

Rijk

- Regels over gebruik (Bal, Wgb, Bgb)
- Regels over toelating (Wgb, Bgb)

Ctgb

- Toelating middelen
- Gebruiksvoorschriften (Ver. 1107/2009, Wgb, Bgb)

Veilig gebruik op specifieke locaties

Provincie

- Natura 2000, NNN, provinciale landschappen
- Halen KRW-doelen grondwater
- Grondwaterbeschermingsgebieden

Gemeenten

- Evenwichtige toedeling van functies aan locaties
- Gezondheid: Bescherming burgers en kwetsbare groepen

Waterschappen

- Halen KRW-doelen voor regionale wateren
- Regels over lozingen

Regels in het omgevingsplan

Algemene regels, zoals:

- Spuitvrije/biologische zones rondom kwetsbare locaties (scholen, zorginstellingen, woningen etc.)
- Verbod op bepaalde (niet-biologische) teelten (bv. lelieteelt) → Opsterland, Haaksbergen
- Verbod op bepaalde middelen

Vergunningsplichten, zoals:

- Sierteelt
- Gebruik bepaalde middelen
- Gebruik binnen bepaalde zones

Lokale voorbeelden

Opsterland, bestemmingsplan Buitengebied (art. 3.5, aanhef en onder c):

“Tot een gebruik in strijd met de bestemming wordt in ieder geval aangemerkt het gebruik van gronden ten behoeve van de sierteelt, fruitteelt, boomteelt of overige opgaande meerjarige teeltvormen, tenzij het bestaand gebruik betreft.”

Haaksbergen, bestemmingsplan Buitengebied (art. 3.1):

“De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. de uitoefening van het agrarisch bedrijf - niet zijnde de opslag van veevoer en agrarische producten - met uitzondering van een boomkwekerij -, houtteelt-, sierteelt-, bollenteelt- of fruitteeltbedrijf;
- b. een boomkwekerij-, houtteelt-, sierteelt-, bollenteelt- en/of fruitteeltbedrijf, indien en voor zover deze bestond op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van dit plan;”

Maatwerkvoorschriften

- Voordeel: meteen ingrijpen
- Nadeel: per locatie besluiten
- Kan ook aangevraagd worden door belanghebbenden (bv. omwonenden)
- Voorbeelden:
 - Spuitvrije zone
 - Teeltverbod
 - Verbod bepaalde middelen

Uitdagingen

- Nadeelcompensatie-claims
 - Schade gaat uit boven maatschappelijke risico (art. 4:126 Awb)
 - Kosten of schade door aangescherpte verplichtingen voor een bedrijf dat activiteiten verricht die schade of hinder aan de fysieke leefomgeving veroorzaken
 - Voorspelbaarheid is belangrijk: ruim van te voren aankondigen + publieke participatie
 - Passieve risico aanvaarding
- Verbod op willekeur
- Breedte van de spuitvrije zone
 - ABRvS: 50 m bij nieuwbouw
 - Civiele rechter in lelieteelt-zaken: 250 m
 - OBO-onderzoek: 250 m rondom bollenvelden veel hogere concentraties in huisstof
 - Momenteel: onderzoek RIVM en Wageningen

Vragen?

- Mail: a_devries@chemlegal.nl / a.devries@natuurenmilieu.nl